

Sygn. akt II CSK 238/16

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa I. C.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w S.
o uchylenie uchwał ewentualnie o ustalenie nieważności uchwał,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 listopada 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 listopada 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka I. C. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 26 listopada 2015 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 26 lutego 2015 r., którym oddalono powództwo przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w S. o uchylenie uchwał, ewentualnie o ustalenie nieważności uchwał.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania powódka oparła na przyczynach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Podniosła, że w sprawie występują dwa istotne zagadnienia prawne, które sformułowała w formie pytań:

a) „Czy zastosowanie wyłącznie elektronicznej formy głosowania przy głosowaniach osobowych nie prowadzi do złamania wymaganej zasady tajności?”;

b) „Czy w świetle art. 42 § 2 i § 3 p.s. przy spełnieniu innych przesłanek do uchylenia uchwały walnego zgromadzenia członków spółdzielni, wymagane jest udowodnienie przez powódkę, jaki inny skutek wywołałoby głosowanie przy zachowaniu formy statutowej?”.

Powódka wskazała ponadto na konieczność usunięcia rozbieżności orzeczniczych związanych z wykładnią art. 42 § 2 i § 3 prawa spółdzielczego.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) w zasadzie powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 – nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 – nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą pozostawać w związku z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a jego treść i wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, zatem nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 – nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających

z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.) Zagadnienie prawne może być ocenione jako istotne wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził dotąd stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku rozstrzygnięcia – gdy zachodzą podstawy uzasadniające jego zmianę lub modyfikację (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Przyczyna oznaczona jako istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa – mimo wystąpienia takiej potrzeby – nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, zawierającej szczegółowe omówienie, na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, a w przypadku istnienia rozbieżności w judykaturze, przytoczenia odpowiednich orzeczeń (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia 30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.).

Wывód przedstawiony przez skarżącą w uzasadnieniu wniosku nie czyni zadość powyższym wymaganiom. Po pierwsze został oparty na subiektywnej ocenie stanu faktycznego sprawy, jedynie częściowo pokrywającej się z wiążącymi Sąd Najwyższy ustaleniami dokonanymi przez sądy orzekające. Rozstrzygnięcie

tak sformułowanych zagadnień poprzez udzielenie uogólniającej odpowiedzi pozytywnej lub negatywnej nie jest możliwe, gdyż jej treści zależy od okoliczności indywidualnego głosowania. Antycypacyjna ocena skutków innego głosowania nie jest możliwa, stąd odnoszenie się do niej jest zbędne.

Skarga kasacyjna nie podlega przyjęciu do rozpoznania w oparciu o drugą przyczynę, gdyż powódka nie uzasadniła w sposób dostateczny potrzeby dokonania zmiany lub modyfikacji dotychczasowego stanowiska judykatury odnoszącej się do wykładni art. 42 § 2 i § 3 prawa spółdzielczego. Co do zasady jest ono zgodne, a nieliczne różnice najczęściej związane są z podstawą faktyczną danego sporu lub zmianami stanu prawnego.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o zasadę słuszności uwzględniając okoliczności sprawy, w tym charakter dochodzonego roszczenia, sytuację majątkową i dochody powódki, motywy jej wystąpienia z powództwem przeciwko spółdzielni (art. 102 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).